

บทอาทนต์ของพระยาพิชัยสงครามพระยาพิชัยสงคราม
ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงกษัตริย์ที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
(ฉ.บ. 2325 - ฉ.บ. 2416)

โดย

นางสาวปิยมา นีโครธา

001733

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต
แผนกวิชาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ฉ.บ. 2513

I 1655579x

THE ADMINISTRATIVE ROLE OF THE MINISTERS OF
THE BURNAG FAMILY IN SIAM FROM
1782 TO 1873

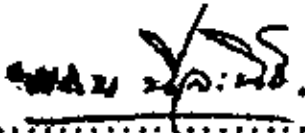
by

Miss Piyanart Nikrodha

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Geography and History
Graduate School
Chulalongkorn University

1970

มหาวิทยาลัย สุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของภารกิจความหลักสตร ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการการตรวจวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ
..... กรรมการ
..... กรรมการ
..... กรรมการ
..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจริญศรี คุ้ม
อาจารย์ ดร. เกษ บุญนาค

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	v
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	vi
กิตติกรรมประกาศ	vii
รายการแผนภูมิประกอบ	viii
รายการภาพประกอบ	ix
บทที่	
บทนำ	1
1. ลักษณะการปกครอง	5
2. ประวัติของตระกูลขุนนาง (ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา)	47
3. บทบาทของเสนาบดีแห่งตระกูลขุนนางในการปกครองประเทศไทย ในรัชกาลที่ 1	143
4. บทบาทของเสนาบดีแห่งตระกูลขุนนางในการปกครองประเทศไทย ในรัชกาลที่ 2	167
5. บทบาทของเสนาบดีแห่งตระกูลขุนนางในการปกครองประเทศไทย ในรัชกาลที่ 3	200
6. บทบาทของเสนาบดีแห่งตระกูลขุนนางในการปกครองประเทศไทย ในรัชกาลที่ 4	285
7. บทบาทของเสนาบดีแห่งตระกูลขุนนางในการปกครองประเทศไทย ในรัชกาลที่ 5 พ.ศ. 2411 - 2416	403
8. บทสรุปเรื่องการวิจัย	461
บรรณานุกรม	472
ประวัติการศึกษา	478

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของเสนาบดีของตระกูลขุนนางในการปกครองประเทศสยามตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2325 - พ.ศ. 2416)

ผู้ นางสาว โฉมฉาย นิลโคธธา

แผนกวิชา รัฐศาสตร์และประวัติศาสตร์ สาขาวิชา ประวัติศาสตร์

ปีการศึกษา 2513

บทคัดย่อ

ในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาบทบาทของเสนาบดีของตระกูลขุนนางในการปกครองประเทศสยามตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 5 แห่งสมัยกรุงรัตนโกสินทร์คือระหว่าง พ.ศ. 2325 ถึง พ.ศ. 2416 ว่าเป็นอย่างไร รวมทั้งพิจารณาว่าเสนาบดีจะวิวัฒนาการถึงกลาวนั้นอย่างไรและอย่างไรบ้าง โดยอาศัยข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ

การวิจัยนี้มีขอบข่ายเป็น ๓ บทโดยมีบทนำ และบทสรุปด้วย เช่นขอแนะนำอย่างคร่าว ๆ เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของปัญหา ขอบเขตของการวิจัย วิธีทำการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย ฯลฯ บทที่หนึ่งกล่าวถึงลักษณะการปกครองของประเทศไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น บทที่สองกล่าวถึงบรรพบุรุษของตระกูลขุนนางคือวงศ์เจกอะหมักในสมัยกรุงศรีอยุธยา ประวัติของตระกูลขุนนางในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์และประวัติโดยสังเขปของเสนาบดีคนสำคัญ ๆ ของตระกูลขุนนางของประเทศไทยเป็นต้นฐานทางประวัติศาสตร์ซึ่งจะนำโดยงานเขาใจการวิวัฒนาการของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้สะดวกขึ้น บทที่สาม ที่สี่ ห้า หก และเจ็ด เจ็ด กล่าวถึงบทบาทของเสนาบดีตระกูลขุนนาง ในการปกครองประเทศสยามในแต่ละรัชกาลตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 5 เป็นบท ๆ ไป โดยกล่าวถึงผลการทั่วไปของ

รัชกาลนั้น ๆ ในตอนต้นบทก่อนเพื่อให้เห็นเด่นชัดว่าเหตุใดเสนาบดีตระกูลขุนนาค จึงกล่าวเขามาถึงบทบาทในการปกครองประเทศที่ละน้อยจนมากขึ้นเป็นลำดับ

ข้อสังเกตคือผู้วิจัยมีโลกาวัดถึงบทบาทของเสนาบดีแห่งตระกูลขุนนาคในการปกครองประเทศสยามโดยตรงที่เดียว แต่นอกบทบาทออกเป็นหลายด้านซึ่งบางด้านก็อาจจะมีผู้แย้งว่าไม่เกี่ยวข้องกับการปกครอง แต่เมื่อพิจารณาดูให้ดีแล้ว จะเห็นว่าผลงานในหลายด้าน ๆ เหล่านี้ย่อมแสดงความสามารถของเสนาบดีตระกูลขุนนาคในความสามารถ มีกำลังคนและกำลังทรัพย์อุดหนุนอย่างเพียงพอที่จะกระทำภารกิจกล่าวได้เป็นผลสำเร็จ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นอำนาจและอิทธิพลอันจะเป็นผลลบล้างถึงบทบาทในการปกครองประเทศของเสนาบดีตระกูลขุนนาคด้วย

ตจจากบทที่เจ็ด ผู้วิจัยได้สรุปลักษณะการปกครองประเทศสยามประวัติของตระกูลขุนนาค และแสดงผลการวิจัยว่าเสนาบดีแห่งตระกูลขุนนาคมีบทบาทในการปกครองประเทศสยามระหว่างแผ่นดินรัชกาลที่ 1 ถึงต้นแผ่นดินรัชกาลที่ 5 อย่างแท้จริง บทบาทดังกล่าวเริ่มทวีความสำคัญขึ้นเป็นลำดับตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 2 จนถึงขีดรุ่งเรืองสูงสุดในตอนต้นแผ่นดินรัชกาลที่ 5 ระหว่าง พ.ศ. 2411 ถึง พ.ศ. 2416 บุคคลที่นับว่าสำคัญยิ่งและเป็นผู้สร้างอำนาจและอิทธิพลให้แก่ตระกูลขุนนาคคือ เจ้าพระยาอรรคมหาเสนา (ขุนนาค) เจ้าคุณนวล สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ (ดิศ) สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาพิชัยญาติ (ทัต) สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง) เจ้าพระยาทิพากรวงศ์ (ดำ) และเจ้าพระยาสุรวงศ์ไวยวัฒน์ (วร) ในขณะที่เดียวกันดังกล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้ตระกูลขุนนาคก้าวขึ้นสู่ความมีอำนาจและอิทธิพลในการปกครองประเทศสยามและจบลงด้วยข้อเสนอแนะ 2 ประการ คือให้มีการศึกษาคนคิดว่าเราจะมีหมัดตบวงศ์เจกอะหมักเขามาสู่ประเทศสยามเป็นเวลาแน่นอนในปีใดและรัชกาลใด กับข้อคิดที่จะให้มีการวิจัยเรื่องราวต่อไปของเสนาบดีตระกูลขุนนาคหลังปี พ.ศ. 2416 ด้วย

THESIS TITLE : The Administrative Role of the Ministers of the
Bunnag Family in Siam from 1782 to 1873.
NAME : Miss Piyanart Nikrodha.
DEPARTMENT : Geography and History Subject History.
ACADEMIC YEAR : 1970.

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to make detailed research and analysis of the role of the ministers of the Bunnag family in the administration of Siam in the early Ratanakosindr period (1782 - 1873). The study is divided into seven chapters excluding the introduction, the conclusion and the suggestion for further research. The introduction states the purpose of this thesis, the scope and the method of the research and analysis, and the benefit of the study. The first chapter delineates the character of the traditional administration of Siam in the early Ratanakosindr period. The second chapter recounts the history of the ancestors of the Bunnag family, namely the Sheik Ahmad family of the Ayutthaya period, the Bunnag family of the Ratanakosindr period and the biographies of important ministers of this family. These two first chapters provide the historical background which leads the reader towards a better understanding of the thesis. The third, the fourth, the fifth, the sixth and the seventh chapters analyse the role of the Bunnag ministers in the administration of the Ratanakosindr

period from the First Reign to the beginning of the Fifth Reign. At the beginning of each chapter is given the general condition of each reign in order that the readers can clearly see how the Bunnag ministers gradually built up their position in the administration of the Kingdom. It is noted, however, that the role of the ministers of the Bunnag family was not confined only to administration. Their achievements in other activities show that they were clever and wealthy and reflected their political power in the Kingdom from 1782 to 1873.

The conclusion summarises the results of the research and analysis of the administrative role of the ministers of the Bunnag family in the early Ratanakosindr period. This role began in the First Reign and became more important in the Second Reign. It grew gradually to the zenith of greatness in the first part of the Fifth Reign (1868 - 1873). The most important members of the Bunnag family were Chao Phraya Akkra Mahasena (Bunnag), Chao Khun Nuan, Somdet Chao Phraya Borom Maha Prayurawong (Dit), Somdet Chao Phraya Borom Maha Phichaiyat (That), Somdet Chao Phraya Borom Maha Sisuriyawong (Chuang), Chao Phraya Thiphakorawong (Kham) and Chao Phraya Suriwongwaiyawat (Vorn). The conclusion also indicates the factors which led the Bunnag family to achieve greatness in the administration of Siam. Finally, it is suggested to those who are interested in pursuing further research into the history of the Bunnag family that they should find out the exact date when Sheik Ahmad arrived at Ayutthaya and the role of the ministers of the Bunnag family in the administration of Siam after 1373.

กิจกรรมประกาศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจริญศรี คุณ และอาจารย์ ดร. เตช บุญนาค อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมงานวิจัยเรื่องนี้ เป็นบุคคลซึ่งผู้เขียนขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความกรุณา และความเอาใจใส่เป็นอย่างมากโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย ตลอดจนให้คำแนะนำอันทรงคุณค่ายิ่ง ตลอดเวลาที่ผู้เขียนเริ่มทำการวิจัยจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จจุฬาลงกรณ์

ผู้เขียนขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ รุ่ง สยามานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แฉนสุข บุญนาค ที่กรุณาแนะนำเกี่ยวกับชื่อเรื่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์หม่อมราชวงศ์ แสงโสม เกษมศรี ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับคำราชาศัพท์ต่าง ๆ

อาจารย์อีกท่านหนึ่งผู้เขียนขอขอบพระคุณคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิลาสวงศ์ นพรัตน์ ที่กรุณาให้คำแนะนำทั้งเป็นประโยชน์ และตรวจแก้ไขส่วนบกพร่องของบทที่ ๑ ในวิทยานิพนธ์ เรื่องนี้

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ และเจ้าหน้าที่กองจดหมายเหตุแห่งชาติโดยเฉพาะ นางสาวชนิดูร วงศ์พานิช ที่กรุณาช่วยเหลือให้ความสะดวกแก่ผู้เขียนในการเข้าค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ และขอขอบพระคุณบุคคลอื่น ๆ อีกหลายท่านที่กรุณาให้ผู้เขียนยืมเอกสารซึ่งมีประโยชน์อย่างยิ่งในงานวิจัย

บุคคลที่ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงอีกสองท่านคือ นายประสงค์ และนางยิ่งศิริ นิโคธธา นิตามวรรคตาของผู้เขียนที่กรุณาส่งเสริมทั้งไม่ว่ากำลังกายและกำลังใจอย่างเต็มที่ กับทั้งขอขอบคุณพี่น้องและเพื่อน ๆ ทุกคนที่ช่วยเหลือให้กำลังใจตลอดเวลากาการทำวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

ในที่สุดผู้เขียนขอเสนอพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่กรุณามอบทุนให้แก่มูลนิธิเพื่อคัดลอก—
เวลาสองปีซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งประการหนึ่งที่ทำให้การศึกษาระดับบัณฑิตและการทำ
งานวิจัยของผู้เขียนบรรลุผลสำเร็จ

รายการแผนภูมิประกอบ

	<u>หน้า</u>
1. แผนภูมิแสดงลักษณะการปกครองของกรุงสยามในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ (ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 ถึงต้นรัชกาลที่ 5)	34
2. แผนภูมิแสดงบรรพบุรุษของตระกูลขุนนาง (วงศ์เอกอหัมดี อภัยกรุงศรีอยุธยา)	64
3. แผนภูมิแสดงผู้สืบสกุลขุนนางสายตรง (สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 5)	72

รายการภาพประกอบ

หน้า

1.	เจ้าพระยาอรรคมหาเสนา (บุนนาค)	136
2.	สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาประยุรวงศ์ (ดิศ บุนนาค)	137
3.	สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาพิชัยญาติ (ทัต บุนนาค)	137
4.	สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค)	138
5.	เจ้าพระยาทิพากรวงศ์ (ขำ บุนนาค)	139
6.	เจ้าพระยาภิรมย์ภักดี (แห บุนนาค)	139
7.	เจ้าพระยาภาณุวงศ์มหาโกษาธิบดี (ท้วม บุนนาค)	140
8.	เจ้าพระยาภาสกรวงศ์ (พร บุนนาค)	140
9.	เจ้าพระยาสุรพันธ์พิสุทธิ์ (เทศ บุนนาค)	141
10.	เจ้าพระยาสุรรังสรรค์วิวัฒน์ (วร บุนนาค)	141
11.	เจ้าพระยาสุรรังสรรค์ฉันทกิติ (โต บุนนาค)	142
12.	เจ้าพระยาพิชัยญาติ (กัน บุนนาค)	142

ความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันนี้ประเทศไทยกำลังอยู่ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์กรุงเทพฯ เป็นราชธานี มาตั้งแต่ พ.ศ. 2325 (ค.ศ. 1782) ฉะนั้นเรื่องราวในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นจึงน่าสนใจและน่าศึกษาค้นคว้ามาก ประกอบกับเป็นระยะเวลาที่ไม่ห่างไกลจากปัจจุบันมากมาย นัก เอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ที่ใช้ในการค้นคว้าจึงหาได้ง่ายและน่าเชื่อถือมากกว่าการค้นคว้าเรื่องราวของสมัยกรุงสุโขทัยและสมัยกรุงศรีอยุธยา เรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่งก็คือ การปกครองประเทศสยามในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น เพราะประเทศจะดำรงความเป็นประเทศและความเป็นเอกราชของชนใดหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับการปกครองอันเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ในสมัยนั้น ผู้ที่มีอำนาจในการปกครองประเทศจนอาจกล่าวได้ว่ารองลงมาจากพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ซึ่งเป็นองค์พระประมุขของประเทศก็คือเสนาบดีแห่งตระกูลขุนนาง ตระกูลนี้มีบทบาทในการปกครองประเทศสยามมาตั้งแต่เริ่มสร้างกรุงรัตนโกสินทร์ บทบาทดังกล่าวได้เจริญรุ่งเรืองถึงขีดสูงสุดในสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 และต้นแผ่นดินรัชกาลที่ 5

อนึ่ง เนื่องจากยังไม่มีใครเคยทำการวิเคราะห์และวิจัยบทบาทดังกล่าวของเสนาบดีแห่งตระกูลขุนนางโดยละเอียด จะมีบ้างก็เพียงกล่าวถึงเสนาบดีแห่งตระกูลนี้เป็นรายบุคคล เช่น หนังสือเรื่อง 50 เจ้าพระยากรุงรัตนโกสินทร์ของนายประยูร สิงหนาคะ ซึ่งกล่าวถึงเสนาบดีคนสำคัญของตระกูลต่าง ๆ รวมทั้งเสนาบดีหลายท่านของตระกูลขุนนางด้วย และเรื่องสมเด็จพระบรมชนกนาถศรีอริยวงศ์ ผู้สำเร็จราชการ พระนิพนธ์ของสมเด็จพระบรมราชาธิราชานุภาพเป็นต้น หรือนักเขียนบางท่านที่ทำการวิเคราะห์บทบาทนั้น ๆ บางแต่ก็เป็นเพียงอย่างกว้าง ๆ เช่น บทความของ David K. Wyatt เรื่อง Family Politics in Nineteenth Century Thailand.

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้เขียนจึงเห็นควรนำปัญหาเรื่องบทบาทของเสนาบดีแห่งตระกูลขุนนางในการปกครองประเทศสยามมาพิจารณา และทำการวิเคราะห์วิจัยบทบาทโดยละเอียด

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

วัตถุประสงค์คือเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างสมบูรณ์เท่าที่จะกระทำได้ในการวิจัยบทบาทของ เสนาบดีแห่งตระกูลขุนนาคในกัทรปกครองประเทศสยามและตอบปัญหาว่า เหตุใด เสนาบดีแห่งตระกูล ขุนนาคจึงมีบทบาทดังกล่าวอย่างมากมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานเกือบ 100 ปีซึ่งไม่มี เสนาบดีตระกูล อื่น ๆ เขียนได้เลย ทั้งนี้โดยจำกัดขอบเขตของการวิจัยตั้งแต่เริ่มต้นสมัยกรุงรัตนโกสินทร์จนถึงต้น แนนดินรัชกาลที่ 5 คือตั้งแต่ พ.ศ. 2325 (ค.ศ. 1782) เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า- จุฬาโลกทรงสถาปนาพระราชมารชาวงศ์จักรีและมีกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี ถึง พ.ศ. 2416 (ค.ศ. 1873) เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงขึ้นครองราชย์อย่างสมบูรณ์โดยไม่มี ผู้สว่ใจราชทวารแผ่นดินอีกต่อไป

ประโยชน์ที่จะได้จากกาวิจัย

ผู้เขียนคิดว่ากาวิจัยเรื่องนี้คงจะให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านในด้านความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ สถาปนาทางสังคมการปกครองและภาวะเศรษฐกิจของประเทศสยามในระยะเวลาดังกล่าว ที่สำคัญคือทำให้ทราบบทบาทของ เสนาบดีแห่งตระกูลขุนนาคลึกซึ้งขึ้น พร้อมทั้งให้ข้อคิดทางประการ เกี่ยวกับนักการเมืองผู้มีความสามารถยิ่งในระยะเวลาอัน เช่นองค์พระประมุขของประเทศและ เสนาบดี แห่งตระกูลขุนนาค ประโยชน์โดยตรงอีกข้อหนึ่งสำหรับบรรดาผู้ใช้นามสกุล "ขุนนาค" ก็คือจะทำให้ บุคคลเหล่านั้นเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในบรรพบุรุษของตนและดำเนินรอยตามเพื่อดำรงความมี ชื่อเสียงและความยิ่งใหญ่ของตระกูลให้วัฒนาถาวรสืบไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ในขั้นแรก ผู้เขียนวางโครงสิ่งเจปอย่างคร่าว ๆ ว่าควรจะเขียนเกี่ยวกับอะไรบ้าง หลังจากนั้นใช้วิธีที่เรียกว่า Documentary Research คือการค้นคว้าวิจัยโดยอาศัยเอกสาร ต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่ได้มาจากคถงวรรณคดีและประวัติศาสตร์ หอสมุดแห่งชาติ กองจดหมายเหตุ- แห่งชาติ หอสมุดกลางของจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย หอสมุดของคณะอักษรศาสตร์ และหอสมุด ของบัณฑิตวิทยาลัย พร้อมทั้งเอกสารซึ่งบุคคลต่าง ๆ กรุณาให้ยืม เอกสารส่วนใหญ่นั้นมักเป็น เอกสารชั้นรอง Secondary Sources กล่าวคือเป็นเรื่องราวที่ได้รับการตีพิมพ์แพร่หลาย

แล้ว ส่วนมากโดยเอกสารที่เรกในงานศิลปะและงานทำบุญอายุของบุคคลในตระกูลขุนนาง
 อย่างไรก็ดี เอกสารทางเดิมเก่าและหายาก นอกจากนี้ มีเอกสารส่วนน้อยที่เป็น
 เอกสารชั้นหนึ่ง (Primary Sources) ซึ่งได้มาจากกองจดหมายเหตุแห่งชาติ
 เอกสารที่เขียนทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษามังกรเกอบังเล็กน้อย นอกจากนี้ ยัง
 ไข้บทความจากวารสารต่าง ๆ ด้วย

ชั้นต่อมาผู้เขียนวางโครงเรื่องและจัดกลุ่มเนื้อหาเป็นบทความสำคัญของเรื่องราว
 โดยแบ่งเป็นขบวนการ ๆ เริ่มด้วยบทนำ และมีตอนเรื่องซึ่งแบ่งออกเป็น 7 บท ลงท้าย
 ด้วยบทสรุป

บทที่ ๑ กล่าวถึงลักษณะการปกครองของพระมหากษัตริย์ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์
 ตอนต้น

ส่วนบทที่ ๒ กล่าวถึงประวัติการอพยพของตระกูลขุนนาง ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา
 ประวัติของเสนาบดีสำคัญของตระกูลขุนนางเป็นรายบุคคล ตั้งแต่บทที่ 3 ถึงบทที่ 7 กล่าว
 ถึงบทบาทของเสนาบดีแห่งตระกูลขุนนางในการปกครองประเทศสยามตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึง
 รัชกาลที่ 5 แห่งสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นต้น ๆ ไปตามรัชกาล โดยไข้ข้อมูลจากเอก-
 สารต่าง ๆ หลังจากนั้นเป็นบทสรุป ซึ่งสรุปผลของการวิจัย ขณะนั้นก็กล่าวของเสนาบดี
 แห่งตระกูลขุนนาง โดยอาศัยข้อมูลที่ไข้และรวบรวมการวิเคราะห์ในขบวนการ ๆ มาทำการ
 วิจัยอีกครั้งหนึ่ง

อนึ่ง ในการวิเคราะห์วิจัยวิชาหนังสือนี้ ผู้เขียนใช้รูปแบบและแผนภูมิประกอบ
 กอปรเรื่องบางตามสมควร ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจเรื่องราวได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เพื่อให้อุทฺถวาทะทั่วโลกต่างอิงอาศัยกัน ผู้ที่นำเรื่องขึ้นตีพิมพ์ใน ว.จ.บ. เป็นที่ยอมรับของสังฆนิคมาราม จึงขอแปลเป็นภาษาอังกฤษ และเรียกชื่อว่า Journal of the Siam Society เป็นสิ่งที่จะต้องดำเนินการตามระเบียบของสำนักพิมพ์ดังกล่าว ๖ ประเด็น คือ ประเด็นแรกเป็นเรื่องการนำผู้เขียนไป อาจถึงขั้นผู้เขียนจะแก้ไขตัวเลข ๑ ๒ ๓ ตามตำแหน่งหน้าหนึ่งข้อ ก็จงรวมประเด็นที่ ๖ คือการเขียน โดยวิธีการนี้จะทำให้ผู้สนใจเรื่องทางพระพุทธศาสนาได้สะดวกยิ่งขึ้นในเรื่อง ผู้เขียนใช้ตัวเลข (๑) (๒) (๓) ตามลำดับเฉพาะของแต่ละประเด็น

ต่อมา จึงเกิดเรื่องกับเสนาบดี ๒ คน ครุฑขุนนางคือ เสนาบดีศรีสุทนต์ กรมจางต่างเมือง เสนาบดีว่าการ ก. ซึ่งมาตั้งเขตป่าเขาแห่งหนึ่งเรียกว่า ๒ ซึ่งทำให้ครุฑขุนนางแห่งหนึ่งและครุฑจ. ๒ มาจากนี้จึงได้ดำรงตำแหน่งว่าที่อธิบดีและเวลาต่อมาความทุกข์กันตัวเองว่า เศรษฐกิจกำลังในสมัยรัชกาลที่ ๓ คือต่อให้เมืองมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๔ และรัชกาลที่ ๕ โดยเพราะในสมัยนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ เสนาบดีท่านหนึ่งของครุฑขุนนางได้ไปตั้งผู้สำเร็จราชการแผ่นดินซึ่งมีอำนาจสูงสุดในขณะนั้น ๓ ลอดร. ระยะเวลากว่ากล่าวอำนาจในกิจการ เศรษฐกิจและเวลา โดยมีโลกตกอยู่กับเสนาบดีครุฑขุนนาง และ ทั้งยังมีคนแสดงว่า เสนาบดีแห่งครุฑขุนนางได้ปฏิบัติหน้าที่ที่เร่งด่วนด้วยความสามารถยิ่ง ฉะนั้น เศรษฐกิจส่วนใหญ่ที่ดำเนินทางหลวง ของประเทศไทยจึงอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเสนาบดีครุฑขุนนาง นอกจากกรม เศรษฐกิจจะมีหน้าที่ดูแลการกำกับดูแลแล้ว ยังมีตำแหน่งที่จัดการสืบสืบกับทางต่างประเทศได้เข้ามาทำสายกับประเทศสยามอีกด้วย โดยนายจางกรมท่า ถึงนั้นเสนาบดีแห่งครุฑขุนนางจึงได้โอกาสได้ถือครองอำนาจต่างประเทศอยู่เดิม ทำให้ประเทศไทยมีความสามารถในการติดต่อกับต่างประเทศ เป็นอย่างดี ยิ่งกว่านั้นครุฑขุนนางยังสืบสายใจใจมาจากกรมหนึ่งที่มีความสามารถในด้านการค้าขายและการต่างประเทศ ทั้งยังรับราชการสืบต่อกันมา เป็นระยะเวลาตามนี้ ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา กษัตริย์ของโลกตามเป็นผู้นำอำนาจทางราชการ ทางเศรษฐกิจและการต่างประเทศไว้ ครุฑขุนนางก็เคยมีบทบาทในการปกครองประเทศมาตั้งแต่ สมัยครุฑขุนนางก็ไปครุฑขุนนางจึงอยู่ในลักษณะดังกล่าว นอกจากนั้นยังมีพระมิ่ง ๑ อีกหลายประการที่ควรกล่าวถึงอำนาจในแต่ เสนาบดีครุฑขุนนาง และทำให้เสนาบดีครุฑขุนนางมีพลังมากกว่า เสนาบดีครุฑอื่น ๆ ของประเทศสยามด้วยมีจากพุทธศตวรรษที่ ๒๔ และต้นพุทธศตวรรษที่ ๒๕ (หรือศตวรรษที่ ๑๙)